

IPAN

4 ειδικοί γράφουν για τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή

Ο πρώτος πόλεμος της « νέας εποχής »

Πώς η αντιπαράθεση με το Ιράν μπορεί να αναδιαμορφώσει την παγκόσμια τάξη

Της **Ινώς Αφεντούλη***

Διανύουμε τη δεύτερη μόλις εβδομάδα των επιχειρήσεων και από την έκβαση του πολέμου θα εξαρτηθεί η παγκόσμια ισορροπία για την επόμενη, τουλάχιστον, δεκαετία. Αυτός είναι ο πρώτος πόλεμος της « νέας εποχής », που δεν ταυτίζεται μόνο με τον Τραμπ αλλά με την αποφασιστικότητα μιας σημαντικής μερίδας του αμερικανικού κατεστημένου — οικονομικού και κυρίως τεχνολογικού — να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της αμερικανικής ηγεμονίας. Υπάρχει επίσης η σημαντική διάσταση ελέγχου των πηγών και των οδών μεταφοράς ενέργειας. Η επέμβαση στη Βενεζουέλα — πολύ ευκολότερη — αντανάκλα αυτή τη διάθεση. Η αποδυνάμωση του Ιράν εξυπηρετεί και τις χώρες του Κόλπου, που υποστηρίζουν τον πρόεδρο Τραμπ και το πολιτικό του ρεύμα. Η επέμβαση είναι το αποτέλεσμα της σύγκλισης αυτών των δυνάμεων γύρω από έναν στόχο που παραδοσιακά ήταν μόνο των Ισραηλινών.

Το Ιράν είναι βεβαίως ένα πολύ μεγαλύτερο διακτύβημα, καθώς αποτελεί μέρος του άξονα « Κίνα-Ρωσία-Βόρεια Κορέα », μιας συμμαχίας που είχε στοχοποιηθεί και από τις προηγούμενες αμερικανικές κυβερνήσεις. Αν το Ιράν θεθεί υπό τον έλεγχο των ΗΠΑ, η συνοχή αυτής της συμμαχίας θα διαρραγεί. Πόσο πιθανό είναι να υιοθετεί συντριπτική ήττα η οποία θα αλλάξει τη θέση αυτής της κομβικής για την περιφερειακή ισορροπία χώρας; Θα εξαρτηθεί από την ανθεκτικότητα του καθεστώτος και από τη διάθεση των ΗΠΑ να εμπλακούν σ' έναν πόλεμο μεγάλης διάρκειας. Για το Ισραήλ δεν τίθεται θέμα, καθώς το Ιράν συνιστά υπαρξιακή απειλή και, επομένως, θα συνεχίσει να πολεμά μέχρι ότου οι στόχοι του να επιτευχθούν. Ποιοι είναι αυτοί; Να εγκαταλειφθεί το δόγμα εξαφάνισης του Ισραήλ, άρα να αποκτήσει το Ιράν ηγεσία διαφορετικής κατεύθυνσης από τη σημερινή, εγκαταλείποντας ταυτόχρονα και το πυρηνικό πρόγραμμα. Αυτοί οι στόχοι ταυτίζονται με τους αμερικανικούς. Ωστόσο δεν είναι βέβαιο ότι οι ΗΠΑ επιθυμούν τη συνέχιση της πολεμικής επιχειρήσεως επ' αόριστον, ενώ για το Ισραήλ δεν τίθεται το θέμα της διάρκειας του πολέμου. Με δεδομένη όμως τη συντριπτική στρατιωτική υπεροχή του διδύμου ΗΠΑ-Ισραήλ, ποιες μπορεί να είναι οι αντοχές του ιρανικού καθεστώτος;

Αν η επέμβαση παραμείνει αεροπορική, η επιτυχία της θα κριθεί από το μέγεθος των καταστροφών που θα προκαλέσει σε κρίσιμες υποδομές, πετρελαϊκές εγκαταστάσεις και εξόντωση της ηγετικής ομάδας του καθεστώτος, ώστε να προκληθεί είτε ανατροπή του εκ των έσω είτε με λαϊκή εξέγερση. Το σενάριο αυτό μπορεί να επαληθευθεί, αλλά εξίσου πιθανό είναι και το σενάριο του καθεστώτος να αντέξει και να προκαλέσει αιματοχυσία. Στην περίπτωση αυτή είναι απίθανο να παρέμβουν στα εδάφη του Ιράν οι Αμερικανοί και οι Ισραηλινοί, καθώς οι προηγούμενες παρόμοιες επεμβάσεις στο Ιράκ και το Αφγανιστάν κατέληξαν σε φιάσκο.

Μια άλλη πιθανή εκδοχή είναι να χρησιμοποιηθεί τέτοια δύναμη πυρός, που να προκαλέσει τεράστιες καταστροφές, άρα και θύματα, σε ατικά κέντρα. Αυτό θα έφερνε Αμερικανούς και Ισραηλινούς αντιμέτωπους με τον πληθυσμό, άρα η επιλογή αυτή δεν είναι η ευκολότερη. Αρνητικές συνέπειες για την « επόμενη μέρα » θα είχε και η καταστροφή των πετρελαϊκών πηγών, υπονομεύοντας την ανόρθωση της ιρανικής οικονομίας μετά τη λήξη του πολέμου.

Από την παράθεση αυτών των δεδομένων γίνεται σαφές ότι η πολεμική αυτή αναμέτρηση θα έχει διάρκεια και θα εξελιχθεί σε πολλές φάσεις με μη προβλέψιμη κατάληξη. Τι θα μπορούσε να αλλάξει την κατάσταση; Το ενδεχόμενο ενεργής ανάμειξης των άλλων χωρών του άξονα « Κίνα-Ρωσία-Βόρεια Κορέα ». Αυτό, ωστόσο, είναι ένα σενάριο με λίγες πιθανότητες, παρά τη βοήθεια που έμμεσα οι τρεις χώρες παρέχουν στο Ιράν. Η Ρωσία θα είναι ικανοποιημένη αν η ενασκόληση των ΗΠΑ σε ένα άλλο μέτωπο την αφήσει ανενόχλητη στην Ουκρανία. Η Κίνα δεν έχει δείξει διάθεση πολεμικής αναμέτρησης με τις ΗΠΑ, κρατά τις δυνάμεις της για το μέλλον. Και η Βόρεια Κορέα θα κάνει ό,τι της υποδείξει η Κίνα.

Αλλά και οι τρεις αυτές χώρες θα παρακολουθούν τις εξελίξεις ενθουσιαστικά το καθεστώς της Τεχεράνης με όποια μέσα μπορούν ώστε οι ΗΠΑ και το Ισραήλ να μην πετύχουν εύκολα τον στόχο τους. **■**

* Η **Ινώς Αφεντούλη** είναι επικεφαλής Παρατηρητηρίου Γεωπολιτικής και Διπλωματίας. **ΕΛΙΑΜΠΤ**

Αν η επέμβαση παραμείνει αεροπορική, η επιτυχία της θα κριθεί από το μέγεθος των καταστροφών που θα προκαλέσει σε κρίσιμες υποδομές

19 - 25
19/03/2026

04